

Streszczenie

Bezpieczeństwo traktowane jako proces zmian wymaga nieustannego zaangażowania przedstawicieli władzy i państwa jako organizacji. Biorąc pod uwagę fakt, że w każdej chwili może zostać naruszone lub ograniczone, jego uwarunkowania poddawane są ciągłym badaniom. Dynamika wpływu gwałtownej globalizacji wymusza rozpatrywanie działań na rzecz bezpieczeństwa w kontekście nieograniczonej wolności w ogóle.

Badania zaprezentowane w ramach niniejszej dysertacji poświęcone zostały problematyce wspomagania procesu doskonalenia funkcjonariuszy formacji ochronnych kierowniczych organów państwa do realizacji zadań w rejonach konfliktów zbrojnych. W ramach przedmiotowej rozprawy została dokonana analiza i ocena współczesnych rozwiązań w zwalczaniu aktualnych i historycznych zagrożeń mająca na celu zidentyfikowanie cech, metod i sposobów działania umożliwiających skuteczne realizowanie obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy formacji ochronnych kierowniczych organów państwa w rejonach konfliktów zbrojnych. Ponadto badania miały na celu wskazanie niedoskonałości systemu szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy. Wobec powyższego niezbędnym było odniesienie się do obszarów wiedzy z zakresu bezpieczeństwa, administracji oraz psychologii.

Powyższe treści rozprawy zostały przedstawione w formie wstępu, rozdziału metodologicznego, trzech rozdziałów wprowadzających w problematykę badań, trzech odnoszących się w sposób przekrojowy do aktualnych rozwiązań wykorzystywanych w ramach przygotowania funkcjonariuszy formacji ochronnych do realizacji zadań służbowych, rozdziału koncepcyjnego oraz zakończenia.

Rozdział pierwszy zawiera ustalenia metodologiczne oraz zakres przeprowadzonych badań. Ponadto jest kompleksowym udokumentowaniem powodów i decyzji leżących u podstaw przedmiotowego projektu badawczego oraz dokonanej analizy i oceny. Zestawienie wyżej wymienionych kwestii buduje przejrzysty obraz wiedzy dotyczącej przebiegu podjętych badań naukowych.

W rozdziale drugim został zaprezentowany ogólny zakres przedmiotowy rozważań mający na celu przybliżyć czytelnikowi istotę podstawowych obszarów funkcjonowania Biura Ochrony Rządu. Przegląd definicji bezpieczeństwa pozwolił na dokonanie analiz i ocen dotychczasowych osiągnięć naukowych w kontekście tematu rozprawy. Ponadto wyniki badań zostały wzbogacone poprzez odwołanie się do problematyki zagrożeń i związków przyczynowo - skutkowych pozostających w relacji z bezpieczeństwem. Uzupełnieniem

wyvodu jest odniesienie do aktualnych i historycznych konfliktów zbrojnych będących implikacją sprzecznych celów oraz interesów wielu narodów.

Tematyka zawarta w rozdziale trzecim ma na celu przybliżenie roli Biura Ochrony Rządu w systemie bezpieczeństwa państwa. Zobrazowanie skomplikowanych zadań nałożonych na formację pozwoliło ukazać ważkość i skalę odpowiedzialności spoczywającej na funkcjonariuszach pełniących w niej służbę. Nie można bowiem wykluczyć destabilizacji państwa poprzez niszczycielskie oddziaływanie na przedstawicieli jego władzy.

Rozważania w rozdziale czwartym zostały skupione na próbie zidentyfikowania głównych obszarów zagrożeń godzących w polskie placówki dyplomatyczne, rezydencje ich kierowników i dyplomatów. Ich wyłonienie w kształtowanej współcześnie polityce bezpieczeństwa, pozwoliło wyróżnić trzy zasadnicze obszary ryzyka w postaci terroryzmu, dywersji i sabotażu, dokonać ich szczegółowej charakterystyki oraz przybliżyć kierunki ewentualnego rozwoju.

W rozdziale piątym zostały poddane analizie dotychczasowe rozwiązania formacji w zakresie kształcenia przygotowawczego funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu. Przy pomocy wskaźników doskonalących efekty szkolenia dokonano przeglądu specjalności mających wpływ na jakość realizowanych zadań ochronnych. Przedmiotowa analiza została dokonana w oparciu o analizę krytyczną funkcjonariuszy oraz pracowników formacji, dokumenty formalnoprawne w tym ustawy, rozporządzenia, zarządzenia oraz dokumenty wykonawcze.

Treści zawarte w rozdziale szóstym zostały skoncentrowane na próbie zobrazowania obszaru wykraczającego poza techniczne aspekty przygotowania funkcjonariuszy do wyjazdu w rejon działań wojennych. Na podstawie analizy i oceny dostępnej literatury przedmiotu oraz doświadczeń wyniesionych z misji na terenach objętych konfliktem zbrojnym zweryfikowano teoretyczne zagadnienia mające wpływ na kondycję psychofizyczną funkcjonariuszy.

Obszary przygotowań funkcjonariuszy do misji zawarte w rozdziale siódmym stanowią swoiste zestawienie różnorodnych potrzeb i rozwiązań organizacyjnych oddziałujących na siebie wzajemnie. Ścisłe powiązania poszczególnych elementów systemu uwydatniły złożoność struktury organizacyjnej formacji przeznaczonej do realizacji zadań w rejonach działań wojennych.

Rozdział ósmy przyjął formę koncepcyjną i stanowi autorską propozycję rozwiązań będących optymalnym przykładem struktury organizacyjnej, kształtowanej głównie pod kątem realizacji zadań ustawowych w szczególnie trudnych warunkach, jakimi bez wątpienia

są działania wojenne. W ocenie autorki przeprowadzone badania odnoszące się do problemu odzwierciedlonego tytułem rozprawy, znaleźć mogą również zastosowanie w procesie przygotowania funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa (SOP). Zakres ustawowej odpowiedzialności SOP jest bowiem zbieżny z badaniami w zakresie ochrony polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz przedstawicielstw przy organizacjach międzynarodowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej z zadaniami jakie w przeszłości realizowało Biuro Ochrony Rządu. Tym bardziej, że nadrzędną kwestią dla obu tych formacji było i odpowiednio jest obok wykonawstwa zadań ustawowych, tworzenie warunków do ich wykonania przez funkcjonariuszy.

Zwieńczeniem wszystkich rozdziałów dysertacji jest zakończenie zamykające przedmiotowe rozważania, podsumowujące wyniki badań i wskazujące ewentualne kierunki dalszych badań naukowych.

Mając na względzie zmienność zagrożeń oraz związaną z tym potrzebę racjonalizacji przygotowań funkcjonariuszy formacji ochronnych kierowniczych organów państwa do realizacji zadań służbowych w rejonach działań wojennych głównym celem podjętych badań była ocena aktualnego systemu i zakresu tematycznego przygotowania funkcjonariuszy do wykonywania powierzonych im zadań w rejonach działań wojennych oraz wskazanie zasadniczych kierunków zmian, jakie powinny być w nich dokonane.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że przeprowadzone badania ze względów formalnych zostały ograniczone jedynie do badania ogólnie dostępnych materiałów oraz informacji nie stanowiących tajemnicy państwowej i służbowej. Jawność informacji zawartych w rozprawie skutkuje pewną ich ogólnością.

W toku prowadzonych diagnoz i analiz zostały wykorzystane materiały oraz opracowania odnoszące się do udziału Rzeczypospolitej Polskiej w misjach w Iraku i Afganistanie. Ponadto badania odnosiły się do analiz i ocen odnoszących się do realizacji działań zbrojnych w rejonach Bliskiego Wschodu oraz środkowej i południowo-zachodniej Azji, które jawią się jako jeszcze długo niestabilne z wszelkimi tego konsekwencjami.

Badania zostały przeprowadzone w trzech etapach. W etapie pierwszym zostały przeprowadzone badania teoretyczne, których celem było poznanie podstaw teorii problemu oraz dorobku polskich naukowców i praktyków, dotyczącego przygotowania funkcjonariuszy formacji ochronnych kierowniczych organów państwa do realizacji zadań służbowych w rejonach konfliktów zbrojnych. W etapie drugim została przeprowadzona weryfikacja wstępnej hipotezy badawczej poprzez identyfikację zagrożeń polskich placówek dyplomatycznych, rezydencji ich kierowników i dyplomatów, badanie wybranych elementów Biura Ochrony

Rządu, dotyczących przeznaczenia, realizowanych zadań, funkcjonowania oraz przygotowań funkcjonariuszy do misji. W etapie trzecim na bazie przeprowadzonych badań oraz dotychczasowych rozwiązań została opracowana koncepcja przygotowania funkcjonariuszy formacji ochronnych kierowniczych organów państwa do działań w rejonach działań wojennych, wskazująca główne kierunki wymaganych zmian.

Rozważania zawarte w niniejszej rozprawie doktorskiej stanowią konsekwencję wyzwań i zagrożeń współczesności. Badania nad bezpieczeństwem kierowniczych organów państwa są nieocenionym źródłem wiedzy specjalistycznej mającej wpływ na zapewnienie sprawności i skuteczności prowadzenia działań ochronnych w rejonach konfliktów zbrojnych.

Summary

When treated as a process of changes, safety requires continuous involvement of the representatives of the law and a country as an organization. Taking into the consideration the fact, that may be violated or limited at any moment, its conditions are subjected under constant investigations. The dynamics of sudden impact on globalization forces investigation of actions for safety in context of unlimited freedom in general.

Studies that were presented as part of this dissertation, were dedicated to problematic aspects of supporting the process of improving officers of the formation of the protective leadership of state authorities to implementation of tasks in regions of armed conflicts. As a part of object hearing, an analysis and assessment of contemporary solutions in combating current and historical threats was carried out in task to identify the characteristics, methods and ways of action enabling effective carrying out of officials duties by officers of protective formation of the state's management bodies in regions of armed conflict. In addition, the research was aimed at identifying imperfections in the system of training and professional development of officers. Therefore, it was necessary to refer to the areas of knowledge in the field of security, administration and psychology.

The above contents of the hearings were presented in a form of an introduction to the methodological chapter, three chapters introducing the issues of research, three related to sustain to current solutions used in the preparation of officers of protective formation to carry out official tasks, conceptual chapter and completion.

The first chapter contains methodological findings and the range of the carried out research. In addition, it is comprehensive documentation of reasons and decisions lying in the basis of the research project concerned and the analysis and evaluation. The list of the above mentioned issues builds a transparent picture of knowledge regarding the course of undertaken scientific research.

The second chapter presents a general scope of the solutions aimed at familiarizing the reader with the essence of the basic areas of functioning of the Government Protection Bureau. The review of security definitions allowed for the analysis and evaluation of scientific achievements to date in the context of the dissertation topic. In addition, the

research results have been enriched by referring to the issue of threats and cause and effect relationships in relation to security. The argument is supplemented by a reference to current and historical armed conflicts, which are implications of conflicting goals and the interests of many nations.

The subject matter contained in chapter three is to introduce the role of the Government Protection Bureau in the country security system. By illustrating the complex tasks imposed on formation, the importance and scale of responsibility resting on officers serving in it could be shown. It cannot be ruled out that the state will be destabilized by destructive influence on representatives of its power.

The considerations in the fourth chapter were focused on the attempt to identify the main areas of threat affecting polish diplomatic posts, residences of their directors and diplomats. Their emergence in the contemporary security policy allowed to distinguish three main risk areas in the form of terrorism, diversion and sabotage, to provide their detailed characteristics and to bring directions of possible development.

In chapter five, the current solutions have been presented and analyzed in the field of preparatory education for officers of the Government Protection Bureau. With the help of indicators improving the training effects, tasks was carried out to review of the specialties that are affecting the quality of security tasks. The said analysis was based on a critical analysis of officers and employees of the formation, the legal documents, including acts, ordinances, ordinances and executive documents.

The contents of chapter six were focused on attempting to illustrate the area beyond the technical aspects of preparing officers to go to war affected regions. Based on analysis and assessment of available literature on the subject and the experience gained from the mission in areas subject to armed conflict, theoretical issues affecting the psychophysical condition of officers were verified.

Areas of officers preparations for the mission contained in chapter seven represent a specific juxtaposition of various needs and organizational solutions that are affecting each other. Close connections of individual system elements have emphasized the complexity of the organizational structure of the formation intended for the implementation of tasks in the regions of war operations.

Chapter eight has a conceptual form and is the author's proposition of solutions that are an optimal example of the organizational structure, shaped mainly in terms of the implementation of statutory tasks in particularly difficult conditions, which without a doubt are warfare actions. In the author's assessment, the research conducted on the problem reflected in the title of the dissertation can also be used in the process of preparing officers of the State Protection Service (SOP). The range of set of responsibility of the SOP is in line with research in the field of protection of Polish diplomatic missions, consular posts and representatives at international organizations outside the Republic of Poland with tasks carried out by the Government Protection Bureau in the past. The more so because the overriding issue for both these formations it was and, accordingly, is next to the performance of statutory tasks, creating conditions for their performance by officers.

The culmination of all chapters of this dissertation is the ending closing all subjected solutions, summarizing the results of research and indicating possible directions of further scientific research.

Considering the variability of threats and need to rationalize the preparations of officers of the protective formation of managerial state organs for the implementation of official tasks in areas of war operations, the main purpose of the research was to assess the current system and the thematic range of officers preparation to perform the tasks entrusted to them in areas of war operations and to indicate the main directions of changes that should be made in them.

At the same time, it should be noted that the studies carried out for formal reasons were limited only to the study of publicly available materials and information not constituting state and official secrets. In the course of diagnoses and analyzes, materials and studies related to the participation of the Republic of Poland in missions in Iraq and Afghanistan were used. In addition, the research referred to researches and assessments related to the implementation of hostilities in the Middle East and central and south-west Asia, which appear to be unstable for a long time with all the consequences.

The research was carried out in three stages. The first stage, theoretical research was carried out, the purpose of which was to learn the basics of problem theory and the achievements of polish scientists and practitioners regarding the preparation of officers of the

protective formation of security state bodies to carry out official tasks in areas of armed conflict. In the second stage, the initial research hypothesis was verified by identifying threats to polish diplomatic posts, the residence of their directors and diplomats, examining selected elements of the Government Protection Bureau regarding the purpose, the implementation of tasks, functioning and preparations of officers for the mission. In the third stage, based on research and existing solutions, a concept was made which prepare officers of the protective formation of the state leadership for action in war regions, indicating the main directions of required changes.

The solutions concluded in this doctoral dissertation are a consequence of the challenges and threats of modern times. Research on the security of state management bodies is an inestimable source of specialist knowledge that has an impact on ensuring the efficiency and effectiveness of conducting protective actions in areas of armed conflict.